

WIJ **W**ILLEM **A**ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

**tot wijziging van Bijlage I bij het Besluit huurprijzen woonruimte (maximering
aandeel punten WOZ-waarde in woningwaardering)**

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 15 oktober 2021, nr. 2021-0000532683;

Gelet op artikel 10, eerste lid, van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..., nr. ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van ..., nr.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het **Besluit huurprijzen woonruimte** wordt als volgt gewijzigd:

A

In bijlage I, onder A, wordt in rubriek 9, onder vernummering van de onderdelen 9.3 en 9.4 tot 9.4 en 9.5, een onderdeel ingevoegd, luidende:

9.3: Het aandeel van de punten voor de WOZ-waarde in de waardering van de woning is niet groter dan 33 procent. Deze beperking geldt niet voor woningen als bedoeld in onderdeel 9.1, onder a, en niet voor woningen waarvan de waardering zonder die beperking lager is dan 142 punten.

B

De toelichting bij bijlage I, onder A, wordt als volgt gewijzigd:

1. In rubriek 9 wordt "De specifieke berekeningsmethodiek (...) van toepassing is" vervangen door "De specifieke berekeningsmethodiek, zoals opgenomen in 9.1 en 9.2, voor woningen gebouwd in het kalenderjaar 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 of 2022 is ook van toepassing indien in de genoemde kalenderjaren sprake is van verbouw waarna de woning voldoet aan de op dat moment geldende energieprestatie-eisen, bedoeld in artikel 5.2 van het Bouwbesluit 2012, voor nieuwbouwwoningen".

2. In rubriek 9 wordt na "Met 'gebouwd in het kalenderjaar' (...) wordt opgeleverd" ingevoegd "Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing wanneer er sprake is van verbouw."

3. In rubriek 9 wordt na "De totale waardering (...) op hele punten." ingevoegd "Indien met toepassing van 9.3 het puntenaandeel voor de WOZ-waarde wordt beperkt op ten hoogste 33%, wordt het aantal punten voor de WOZ-waarde afgerond naar beneden op hele punten."

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Nota van toelichting

I. Algemeen

Hoofdstuk 1. Inleiding en achtergrond

1.1 Inleiding

Sinds 1 oktober 2015 wordt de WOZ-waarde (waardering onroerende zaken) van een huurwoning betrokken bij het bepalen van de maximaal redelijke huurprijs in het woningwaarderingssysteem (hierna: WWS) door een puntentoekenning voor de WOZ-waarde als zodanig en voor de WOZ-waarde per oppervlakte. Dit besluit richt zich op de beperking van het aandeel van de WOZ-waarde in het totaal aantal punten op basis van het WWS tot 33 procent (hierna ook aangeduid als cap op de WOZ). Deze beperking leidt tot een wijziging van Bijlage I bij het Besluit huurprijzen woonruimte.

Het voorliggende besluit vloeit voort uit een uitgevoerde evaluatie over het doel en de randvoorwaarden die zijn verbonden aan deze puntentoekenning en de effecten van deze puntentoekenning.¹ Daarnaast maakt voorliggend besluit onderdeel uit van een aantal maatregelen op het terrein van de woningmarkt om de verschillende aspecten van de woningnood aan te pakken. Deze nota van toelichting gaat hierop nader in.

1.2 Doel van de voor de WOZ-waarden in het WWS en de daaraan verbonden randvoorwaarden

Zoals aangegeven in de brief van 13 februari 2013² aan de Tweede Kamer maakte de maatregel om punten toe te kennen voor de WOZ-waarde in het WWS deel uit van een samenhangend pakket om de woningmarkt weer in beweging te krijgen. Het toenmalige kabinet koos voor verschillende maatregelen om de woningmarkt weer in beweging te krijgen, zowel op de huurmarkt als op de koopmarkt. Eén pijler van dit pakket was gericht op een evenwichtige aanpak op de huurmarkt, met een beleid dat erop gericht is om sociale huurwoningen beschikbaar te laten komen voor die mensen voor wie die woningen bedoeld zijn. Eén onderdeel daarvan was een nader uit te werken vereenvoudiging van het WWS door de WOZ-waarde van de woning te betrekken in het WWS.

In de brief van 13 september 2013³ aan de Tweede Kamer is aangegeven langs welke lijnen deze vereenvoudiging zou worden vormgegeven, rekening houdend met de acceptatie bij huurders en verhuurders. Indertijd heeft dan ook over de aanpassing van het WWS overleg plaatsgevonden met de landelijke organisaties van huurders en verhuurders: de Woonbond, Aedes, IVBN en Vastgoed Belang. Aan de orde kwamen daarbij met name de randvoorwaarden als de verdiencapaciteit van verhuurders, de betaalbaarheid voor huurders, en de gevolgen van fluctuaties in de WOZ-waarde met mogelijke effecten op huurprijsverlagingen en huurprijsliberalisatie. Rekening houdend met de belangen van verhuurders en huurders, rechtsgelijkheid en een werkbare uitvoering heeft het toenmalige kabinet gekozen voor het met gemiddeld

¹ Kamerstukken II 2018/19, 32847, nr. 470.

² Kamerstukken II 2012/13, 32847, nr. 42.

³ Kamerstukken II 2012/13, 32847 nr. 86.

25% meewegen van de WOZ-waarde in het WWS, in plaats van de onderdelen woonomgeving, woonvorm en schaarstepunten te betrekken in het WWS. Daarbij is er gekozen voor een puntenwaardering met een landelijk gemiddeld gelijkblijvende maximale huurprijs. In de brief van 11 april 2014⁴ gaf het toenmalige kabinet vervolgens aan een verfijning aan te brengen door gebruik van een mix van de WOZ-waarde per m2 en de absolute WOZ-waarde. Deze verfijning richtte zich erop dat bij kleine woningen in schaarstegebieden de maximale huurprijs niet te fors zou stijgen.

Om ook schokeffecten van het meewegen van de WOZ-waarde in het WWS te vermijden bij invoering is per 1 oktober 2015 tevens voorzien in een aantal specifieke maatregelen:

- een specifieke regeling voor nieuw gebouwde woningen bedoeld voor het geliberaliseerde segment, ter uitvoering van de motie Visser / Monasch⁵;
- een specifieke regeling voor specifieke woningen van specifieke verhuurders, zoals 'containerwoningen' bestemd voor studentenhuisvesting. De WOZ-waarde van deze woningen zou leiden tot een aanmerkelijk lagere maximale huurprijs dan de huidige. Om die reden hanteert het WWS bij de puntentoekenning een minimum WOZ-waarde. Deze waarde bedroeg bij invoering per 1 oktober 2015 € 40.000, en per 1 juli 2021 € 55.888 als gevolg van de laatste jaarlijkse indexering.

Aanvullend geldt sinds 1 oktober 2016 ter stimulering van het middenhuursegment in de COROP-regio's Amsterdam en Utrecht voor kleine woningen een specifieke regeling. Hiermee werd invulling gegeven aan de motie van de leden De Vries en Van der Linde⁶. Deze motie richtte zich op het wegnemen van hindernissen voor de realisatie van middensegment huurwoningen (huurwoningen in de vrije sector met een maandhuur tot € 950). Bij uitwerking van deze motie werd geconstateerd dat het WWS investeerders prikkelt – om zeker te zijn dat zij een woning geliberaliseerd (in de vrije sector) kunnen verhuren – om meer kwaliteit (bijvoorbeeld vloeroppervlakte) te realiseren dan er gevraagd wordt. Zeker op gewilde locaties leidt dit tot realisatie van woningen met huren die hierdoor beduidend hoger liggen dan van een huurwoning in het middensegment mag worden verwacht. Ter stimulering van het middensegment in de COROP-regio's Amsterdam en Utrecht is dan ook voor woningen tot 40 m2 met een bouwjaar in kalenderjaren 2018-2022 gekozen voor een hogere puntenwaardering in het WWS dan de algemeen geldende waardering per vierkante meter.

⁴ Kamerstukken II 2013/14, 32847, nr. 119.

⁵ Kamerstukken II 2012/13, 33400 VII, nr. 34.

⁶ Kamerstukken II 2015/16, 34300 XVIII, nr. 16.

1.3 Vooraf bepaalde aandachtspunten voor de evaluatie

In de nota van toelichting bij het definitieve besluit tot wijziging van het WWS om de WOZ-waarde onderdeel te laten zijn van het systeem is aangegeven dat het systeem elke drie jaar zou worden herijkt.⁷ Naast de reeds aangegeven randvoorwaarden is een aantal aandachtspunten voor de evaluatie genoemd. De aandachtspunten voor de evaluatie waren:

- de bijdrage van het nieuwe stelsel aan een structurele verbetering van de huurmarkt (onder meer de investeringsbeslissingen van verhuurders, de verbetering van de doorstroming en het terugbrengen van de wachtlijsten);
- de betaalbaarheid van het wonen;
- de maatvoering van het WOZ-aandeel in het stelsel, met het beoogde gemiddelde van 25% en de aanwezigheid van voldoende huurruimte in de verschillende regio's, in het bijzonder in de regio's met een gespannen woningmarkt en waar de meeste investeringen in nieuwe huurwoningen nodig zijn; en
- het vermijden van schokeffecten.

1.4 De evaluatie van het gebruik van de WOZ-waarde in het WWS.

Bij brief van 22 februari 2019⁸ is de evaluatie van het gebruik van de WOZ-waarde in het WWS aan de Tweede Kamer gezonden met daarbij de door ABF opgestelde rapportage⁹. Deze evaluatie is tot stand gekomen met betrokkenheid van de particuliere en commerciële verhuurders, vertegenwoordigd door IVBN en Vastgoed Belang, Aedes, de Woonbond, de G4 gemeenten (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Hoofdconclusie van de evaluatie is dat het WWS met het gebruik van de WOZ-waarde in zijn algemeenheid goed functioneert. Uit de rapportage blijkt dat het WWS bij de omzetting op landelijk niveau heeft geleid tot een gelijke verdien capaciteit van verhuurders, gelijkblijvende liberalisatiemogelijkheden en een gelijke maximale huurprijs en daarmee betaalbaarheid van huurders. Conclusie is dat de wijziging van het WWS, met gemiddeld 22% punten op grond van de WOZ-waarde, in algemene zin heeft geleid tot een betere aansluiting op de consumentvoorkeur waar het gaat om de locatie van de woning. Deze betere aansluiting uit zich in hogere maximale huurprijzen en meer liberalisatiemogelijkheden voor woningen op gewilde locaties.

Tegelijkertijd blijkt echter uit de rapportage dat zowel in de corporatie- als in de particuliere sector de maximale huurprijzen in de periferie zijn afgenomen en in de meest gespannen markten zijn toegenomen. Inzake de maatvoering van het WOZ-aandeel bleken er in de meest gespannen markten woningen te zijn met een beduidend hoger aandeel WOZ-punten dan 25% in de waardering volgens het WWS. Daarbij blijkt dit aandeel WOZ-punten met name in de grootste steden door de jaren toe te nemen, in combinatie met een toenemende mogelijkheid tot liberalisatie van huurprijzen en een afname van het aantal huurwoningen met een gereguleerd contract. Zo blijkt het aantal

⁷ Stb. 2015, 290.

⁸ Kamerstukken II 2018/19, 32847, nr. 470.

⁹ ABF (2019), Evaluatie WWS.

te liberaliseren woningen hier geleidelijk te zijn toegenomen van 30% in 2015 naar 44% in 2018.

1.5 De conclusies op basis van de evaluatie

Op basis van de evaluatie is het kabinet in de brief van 22 februari 2019 nader ingegaan op de disbalansen op de woningmarkt die leiden tot de noodzaak om daarin te voorzien met een pakket aan maatregelen. Zo blijkt uit de evaluatie dat in het WOZ-aandeel in het WWS in specifieke gebieden extreme uitschieters zichtbaar zijn in die zin dat dit aandeel beduidend meer bedraagt dan het beoogde gemiddelde van 25%. Dit hoge aandeel leidt ertoe dat veel gereguleerde woningen bij nieuwe verhuring geliberaliseerd kunnen worden. Ook leidt dit ertoe dat de huur van die woningen door disbalansen op de woningmarkt zodanig kan stijgen dat de betaalbaarheid dermate onder druk komt te staan dat de bereikbaarheid van die huurwoningen voor grote groepen buiten bereik komt te liggen. Deze extreme uitschieters leiden tot het risico van voortdurende schokeffecten voor de omvang van de gereguleerde voorraad en de regionale verdeling daarvan, terwijl het vermijden van schokeffecten een belangrijke randvoorwaarde is geweest om de WOZ-waarde onderdeel te laten zijn van het WWS-systeem. Daarbij moet worden geconstateerd dat in buurten met een toenemende aanwezigheid van particuliere beleggers hogere woningprijzen gelden, zoals aangegeven in de brief van 10 oktober 2019¹⁰. Het gaat dus om schokeffecten door hogere woningprijzen die tot uiting komen in hogere WOZ-waarden, zonder dat het daarbij gaat om reële consumentenvoorkeuren.

In de brief van 22 februari 2019 is gemeld dat overwogen zou worden het aandeel te maximeren dat de WOZ-waarde kan hebben in het totale puntentotaal van een individuele woning op circa een derde van het totale puntental.

1.6 Samenhang met andere maatregelen

Bij brief van 17 september 2019¹¹ is vervolgens ingegaan op de situatie op de woningmarkt en de daarvoor noodzakelijke maatregelen, waaronder de maximering van het WOZ-aandeel. In die brief is nogmaals ingegaan op de disbalansen op de woningmarkt. Zo heeft het kabinet aangegeven dat de woningmarkt grote krapte kent. De vraag naar woningen is sterk toegenomen door onder andere bevolkingsgroei, trek naar stedelijke regio's, een toename van eenpersoonshuishoudens, de lage rente en gestegen inkomens. Daarentegen is de bouw van woningen met name tijdens de kredietcrisis sterk achtergebleven. Het gevolg is snel stijgende huizenprijzen, blijvend lange wachtlijsten in de sociale huur en een groot tekort aan betaalbare middenhuurwoningen. Het kabinet vindt het belangrijk dat er voor diverse groepen zoals starters, mensen met een laag of middeninkomen, ouderen en andere kwetsbare groepen, zoals dak- en thuislozen, voldoende geschikte en betaalbare woningen zijn, of dat nu door middel van huren of kopen is. Voor diverse groepen knelt het in het bijzonder op de woningmarkt. Vooral in de steden zijn er vaak hogere huur- en kooprijzen.

¹⁰ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 572.

¹¹ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 555.

Met die brief heeft het kabinet een samenhangend programma voor de woningmarkt gepresenteerd om de verschillende aspecten van de woningnood aan te pakken waaronder de cap op de WOZ. Eén belangrijk onderdeel daarvan is een woningbouwprogramma met de woningbouwimpuls en de heffingsvermindering op de verhuurderheffing van twee keer 1 miljard euro. Daarmee kunnen er sneller en meer betaalbare woningen worden gebouwd in een goede leefomgeving. Dit programma bestaat uit de volgende elementen:

1. Een budgettaire impuls voor de woningbouw. Met een woningbouwimpuls van 1 miljard euro wordt per 2020 gewerkt aan het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hoog houden van de bouwproductie. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de bouw van betaalbare woningen, inclusief bijdragen aan de infrastructurele ontsluiting die daarvoor nodig is, het adresseren van de gevolgen van de stikstofuitspraak voor de woningbouw en het zorgdragen voor een kwalitatief goede leefomgeving. Het gaat er daarbij om dat het sneller bouwen van meer betaalbare woningen in schaarstegebieden wordt aangejaagd om te zorgen dat middeninkomens toegang houden tot de woningmarkt. Gemeenten en marktpartijen worden verzocht en gestimuleerd om maximaal bij te dragen aan dit doel. Dit heeft geleid tot het Besluit Woningbouwimpuls 2020.¹²
2. Het aanjagen van de bouw via de verhuurderheffing met een impuls van 1 miljard euro: hiermee ontstaat een gerichte stimulans voor woningcorporaties en andere verhuurders die meer betaalbare woningen bouwen. Dankzij de extra middelen kunnen verhuurders meer sociale en middenhuurwoningen gaan bouwen, zonder dat dit ten koste gaat van betaalbaarheid en verduurzaming van de bestaande voorraad. Met Aedes en de VNG is de Taskforce Nieuwbouw Woningcorporaties opgericht om de bouw van 150.000 sociale huurwoningen, die corporaties mede dankzij de heffingsvermindering nieuwbouw kunnen bouwen, te versnellen. Daarnaast is er een vrijstelling voor de bouw van flexwoningen gekomen, zodat extra woningen worden gerealiseerd waarmee diverse groepen geholpen zijn (bijvoorbeeld studenten, dak- en thuislozen, mensen die er ineens alleen voor komen te staan).
3. Beleid voor een beter functionerende woningmarkt. De krapte op de woningmarkt leidt tot hogere woonlasten, stagnerende doorstroming en soms tot excessen. De slagingskansen van starters, kwetsbare groepen, ouderen en huishoudens met lage en middeninkomens verdienen aandacht. Naast het bouwen van meer woningen wordt aandacht gegeven aan het behouden van betaalbare woningen in de bestaande huurvoorraad en een betere verdeling van de bestaande voorraad. Hiertoe beperkt het kabinet onder meer het aandeel van de WOZ in het WWS, pakt het scheefwonen aan en vergroot de ruimte voor het lokale maatwerk door woningcorporaties.

Met de brief van 15 mei 2020¹³ is voorts een aantal andere maatregelen aangekondigd om de betaalbaarheid van woningen te verbeteren voor mensen met een middeninkomen en starters, en om excessen op de woningmarkt aan te pakken. Dit betreft:

- de invoering van een maximering van de jaarlijkse huurprijsstijging in het geliberaliseerde huurprijssegment. Deze is inmiddels gerealiseerd met de Wet maximering huurprijsverhogingen geliberaliseerde huurovereenkomsten¹⁴;

¹² Stb. 2020, 141.

¹³ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 654.

¹⁴ Stb. 2021, 194.

- het bieden van transparantie over de totstandkoming van huurprijzen in het geliberaliseerde segment;
- het voor langere tijd mogelijk maken van tijdelijk huurcontracten¹⁵; en
- een mogelijkheid voor gemeenten om een opkoopbescherming in te voeren voor betaalbare koopwoningen.¹⁶

Het kabinet heeft voorts in de brief van 15 februari 2021¹⁷ aangekondigd € 450 miljoen beschikbaar te stellen via het Volkshuisvestingsfonds en daarvoor de contouren geschetst. Met de brief van 15 juli 2021¹⁸ is de Tweede Kamer geïnformeerd over de toekenning van de middelen en de bijdrage die daarmee wordt geleverd aan de woningmarkt in de vorm van renovatie, transformatie of sloop-nieuwbouw.

Per 1 juli 2021 zijn de huren in de gereguleerde sector bevroren om huurders door de coronacrisis heen te helpen. Daarom wordt voorzien in een tegemoetkoming voor verhuurders.

Het kabinet stelt voorts vanaf 2022 voor 10 jaar 100 miljoen euro beschikbaar voor additionele woningbouw.¹⁹ De Tweede Kamer heeft met de motie Hermans²⁰ verzocht een aantal wijzigingen aan te brengen in het Belastingplan 2022 waaronder 500 miljoen euro verlaging van de verhuurderheffing in combinatie met prestatieafspraken betreffende woningbouw en verduurzaming. Zoals aangegeven in de brief van 5 oktober 2021²¹ zal aan deze motie deels uitvoering worden gegeven door enkele aanvullende wijzigingen op te nemen in het Belastingplan 2022.

Hoofdstuk 2. De inhoud van wijziging

Alles afwegende wordt met deze wijziging het belang van betaalbare huisvesting geborgd gezien enerzijds de belangen van verhuurders en anderzijds de belangen van huurders. De wijziging leidt er daarom toe dat een onevenredig hoog aandeel voor de WOZ-waarde niet kan leiden tot een puntenaantal waarmee de huurprijs kan worden geliberaliseerd. Met deze wijziging wordt daarom als hoofdregel ingevoerd dat het aandeel van de WOZ-waarde in het totale puntental van een woning maximaal 33 procent bedraagt, indien dit anders zou leiden tot een woning met 142 punten of meer. Het aandeel van de WOZ-waarde wordt niet gemaximeerd bij die woningen waarbij het puntenaantal niet kan leiden tot liberalisatie.

¹⁵ Dit heeft geleid tot de Wet van 7 juli 2021 tot wijziging van de Huisvestingswet 2014, de Woningwet, Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek naar aanleiding van de evaluatie van de herziene Woningwet en om de mogelijkheden voor tijdelijke huurovereenkomsten te verruimen (Stb. 2021, 425). Inmiddels is toegezegd dat er een reparatiewet volgt om deze wijziging ongedaan te maken.

¹⁶ Zie voorgaande voetnoot.

¹⁷ Kamerstukken II 2020/21, 32 847, nr. 720.

¹⁸ Kamerstukken II 2020/21, 32 847, nr. 810.

¹⁹ Kamerstukken II 2020/21, 35 925, nr. 2.

²⁰ Kamerstukken II 2021/22, 35925, nr. 13.

²¹

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2021/10/05/aanbiedingsbrief-notas-van-wijziging-pakket-belastingplan-2022/aanbiedingsbrief-notas-van-wijziging-pakket-belastingplan-2022.pdf>

De voorgestelde wijziging kan de volgende uitkomsten opleveren voor het puntenaantal van de woning die zich laten illustreren met de volgende voorbeelden. Hoofdstuk 3, in het bijzonder paragraaf 3.2, geeft aan hoe vaak de genoemde voorbeelden zich voordoen:

	Huidige regeling		aanpassing tot maximaal 33% WOZ-punten leidt niet tot wijziging	
	Punten	Percentage	punten	Percentage
Gewone punten	100	69%	100	69%
WOZ-punten	45	31%	45	31%
Totaal	145	100%	145	100%

Voorbeeld 1: Geen wijziging puntenaantal: te liberaliseren blijft te liberaliseren (woning met 142 punten of meer, WOZ-aandeel kleiner of gelijk aan 33%)

	Huidige regeling		aanpassing tot maximaal 33% WOZ-punten leidt tot wijziging		
	Punten	Percentage	punten		Percentage
			Met afronding WOZ-punten		
Gewone punten	80	50%	80	80	67%
WOZ-punten	80	50%	39,40	39	33%
Totaal	160	100%		119	100%

Voorbeeld 2: Wijziging puntenaantal: niet meer te liberaliseren (woning met 142 punten of meer, WOZ-aandeel groter dan 33%)

	Huidige regeling		Geen aanpassing tot maximaal 33% WOZ-punten	
	Punten	Percentage	punten	Percentage
Gewone punten	40	50%	40	50%
WOZ-punten	40	50%	40	50%
Totaal	80	100%	80	100%

Voorbeeld 3: Geen wijziging puntenaantal: huurprijs was niet te liberaliseren (woning met minder dan 142 punten) en dat blijft onveranderd

Het effect op de huurprijs en een mogelijke liberalisatie daarvan bij de drie mogelijke uitkomsten van het onderhavige voorstel wordt nader uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Om schokeffecten te vermijden en om middenhuurwoningen te realiseren is indertijd gekozen voor een aantal regelingen voor een aantal specifieke situaties. Een maximering van het WOZ-aandeel in het WWS zou in deze specifieke situaties niet wenselijk zijn omdat dit de bescherming tegen ongewenste schokeffecten teniet zou doen, evenals de eerder ingezette gewenste stimulans ter realisatie van middenhuurwoningen. Om die reden vindt de maximering tot 33% niet plaats in de volgende gevallen:

- Bij die woningen waarvoor een specifieke regeling geldt ten aanzien van de weging van de WOZ-waarde in de woningwaardering:
 - o Dit betreft woningen met een WOZ-waarde beneden de ondergrens. Deze ondergrens bedraagt per 1 juli 2021 €55.888.
 - o Dit betreft daarnaast woningen bedoeld voor het geliberaliseerd segment: woningen met een bouwjaar in de jaren 2015-2019 met in elk geval 110 punten buiten de puntentoekenning voor de WOZ.
- Kleine nieuwbouwwoningen in de COROP-regio's Amsterdam en Utrecht. Dit betreft woningen met een oppervlakte kleiner dan 40m² en met een bouwjaar in de periode 2018 tot en met 2022.

Hoofdstuk 3. Effecten van de maatregel

3.1 Algemeen

Deze maatregel heeft tot doel te voorkomen dat lokale disbalansen in de waardering van een huurwoning die geen verband houden met reële consumentenvoorkeuren vertaald worden naar hogere WOZ-waarden door hogere verkoopprijzen en vervolgens tot hogere huurprijzen en daarmee een verschuiving naar het geliberaliseerde huursegment. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat in de regio's met de grootste woningtekorten, in veelal de grote steden, met een toenemende aanwezigheid van particuliere beleggers, de huizenprijzen lokaal harder kunnen stijgen dan in andere delen van Nederland. De maatregel beperkt daardoor de gevolgen van disbalansen, die anders in toenemende mate zouden zorgen voor een vermindering van het aantal woningen in het gereguleerde segment.

3.2 Huurprijseffecten

Gelet op het hiervoor aangegeven doel van de maatregel heeft deze uitsluitend een huurprijseffect bij woningen die nu voldoende punten hebben om de huurprijs te liberaliseren waarbij het aandeel voor de WOZ-punten meer dan 33% bedraagt. De maatregel is hierdoor niet van toepassing op de woning in het hiervoor aangegeven voorbeeld 3. Dit gaat dus om woningen met minder dan 142 punten. De ABF-rapportage "Maximering van WOZ-punten in het WWS"²² geeft aan dat het hier circa 1,4 miljoen woningen betreft.

Daarnaast geeft deze ABF-rapportage inzicht in de situaties waarin en in hoeverre de maatregel wel tot effecten leidt. Hierna wordt ingegaan op de effecten bij de hiervoor aangegeven voorbeelden 1 en 2. Het gaat daarbij om de effecten op de huurprijs afhankelijk van:

- 1) het effect van de WOZ-waarde op het puntenaantal;
- 2) het huurprijssegment dat van toepassing is; en
- 3) de huidige huurprijs van de woning.

Ad 1) het effect van de WOZ-waarde op het puntenaantal

²² ABF (2019), Maximering van WOZ-punten in het WWS.

- Voorbeeld 1: Er zijn 45 punten op grond van de WOZ-waarde; het aandeel voor de WOZ-punten in het totaal van 145 punten bedraagt in dit voorbeeld 31%. De punten voor de WOZ-waarde blijven in dit voorbeeld dan ook ongewijzigd.
- Voorbeeld 2: De woning telt 160 punten, waarvan 80 punten op grond van de WOZ-waarde. Hierdoor bedraagt het aandeel voor de WOZ-punten 50%. De maatregel leidt er bij dit voorbeeld toe dat het puntenaantal voor de WOZ-waarde wordt teruggebracht naar 33%, hetgeen overeenkomt met 39,40 punten. Dit betekent dat het puntenaantal van de woning door deze maatregel niet meer 160 punten bedraagt maar 119 (na afronding).

Ad 2) het huurprijssegment dat van toepassing is

Een woning kan zijn verhuurd met een geliberaliseerde huurprijs. Bepalend hiervoor is of de huurprijs bij aanvang van de huurovereenkomst hoger is dan de op dat moment geldende liberalisatiegrens. Per 1 januari 2021 gaat het hierbij om een huurprijs boven € 752,33 per maand. Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 gaat de woning in voorbeeld 2 door de maatregel van 160 naar 119 punten. Of en wanneer een huurprijseffect optreedt, is vervolgens afhankelijk van huurprijssegment waarin de woning wordt verhuurd.

In voorbeeld 2, uitgaande van een huurovereenkomst met een aanvangshuur boven de liberalisatiegrens heeft de maatregel geen direct huurprijseffect. De woning blijft namelijk aan de zittend huurder verhuurd op basis van de geliberaliseerde huurovereenkomst.

De maximering van het WOZ-aandeel heeft wel effect voor de woning in voorbeeld 2 bij een nieuwe huurder. De maximering van het WOZ-aandeel leidt bij voorbeeld 2 immers tot 119 punten. De daarmee corresponderende maximale huurprijs betekent voor de nieuwe huurovereenkomst een huurprijs onder de liberalisatiegrens. Indien de verhuurder nalaat de woning met een gereguleerde huurprijs aan te bieden kan de nieuwe huurder zich met succes tot de huurcommissie wenden. De uitspraak van de huurcommissie zal dan alsnog resulteren in een gereguleerde huurprijs. De eerdergenoemde ABF-rapportage²³ geeft aan hoe vaak dit zich zal voordoen. Zo bedraagt het aantal geliberaliseerde woningen landelijk circa 440.400 woningen; dit aantal zal op termijn landelijk afnemen met circa 14.800 woningen (ongeveer 3%). De duur van de termijn zal daarbij afhankelijk zijn van de snelheid van verhuizing geldend voor deze woningen.

Ad 3) de huidige huurprijs van de woning

In voorbeeld 2 kan de woning zijn verhuurd met een gereguleerde huurovereenkomst. De reeds eerdergenoemde ABF-rapportage "Maximering van WOZ-punten in het WWS" geeft aan dat het hierbij gaat om circa 2%, namelijk 23.100 woningen, op een huidig totaal van circa 1.436.300 woningen. De woning is in deze gevallen verhuurd met een aanvangshuurprijs onder de liberalisatiegrens en daarom leidt de maatregel tot de mogelijkheid van een directe huurprijsverlaging.

In voorbeeld 2 betekent dat een mogelijke huurverlaging naar de maximale huurprijs van € 621,79 per maand (prijsspeil 1 juli 2021 bij de 119 WWS-punten na maximering

²³ ABF (2019), Maximering van WOZ-punten in het WWS.

van het WOZ-aandeel). In theorie kan de woning in voorbeeld 2 bijvoorbeeld verhuurd zijn voor € 650,00 per maand. Dat zou een huurprijsverlaging betekenen van ruim € 28 per maand. Indien de verhuurder die huurverlaging niet toepast, kan de zittend huurder die effectueren via de huurcommissie.

In de praktijk zullen woningen uit voorbeeld 2 met een gereguleerde huurprijs vaak verhuurd zijn met een huurprijs beduidend lager dan de maximale huurprijs. De maatregel kan dan niet leiden tot huurverlaging. De eerdergenoemde ABF-rapportage "Maximering van WOZ-punten in het WWS" geeft aan dat gemiddeld gesproken sprake is van verwaarloosbare huurverlagingen; in de praktijk zullen er dus weinig gevallen zijn met een huurprijsverlaging van ruim € 28 per maand.

3.3 Uitvoeringseffecten voor verhuurders

Uitvoeringseffect voor de verhuurders is in de eerste plaats dat zij rekening moeten houden met het herberekenen van de puntenwaarderingen voor een deel van hun woningen. De maatregel houdt in dat dit in elk geval alleen het deel betreft met 142 punten of meer. Voor woningen met minder dan 142 punten zijn er geen uitvoeringseffecten. Verder kunnen verhuurders een pragmatische handelswijze hanteren door alleen punten te herberekenen van woningen met 142 punten of meer in meer gespannen woningmarktgebieden. Zo is het niet de verwachting dat woningen in krimpgebieden vallen onder de reikwijdte van het voorstel.

Op het moment dat verhuurders constateren dat de maatregel bij een concrete woning leidt tot een lager puntenaantal, zoals aangegeven in hoofdstuk 2, zullen zij moeten bepalen of hierdoor een huurprijseffect kan optreden door huurverlagingen of lagere aanvangshuurprijzen. Daarbij geldt dat woningcorporaties veelal een huurprijs hanteren die beduidend lager is dan de maximale huurprijs. In algemene zin worden er hierdoor op dit punt geringe uitvoeringseffecten bij woningcorporaties verwacht. Daarnaast kan het zijn dat verhuurders met deze maatregel rekening moeten houden bij het algemeen geldende huurprijs- en exploitatiebeleid. Dit kan ertoe leiden dat zij daarover overleg moeten voeren met hun huurdersorganisaties.

3.4 Uitvoeringseffecten voor huurders

Zittende huurders van woningen met een gereguleerde huurprijs zullen eveneens rekening kunnen houden met lagere puntenwaarderingen voor woningen en daardoor met een mogelijke huurverlaging. Nieuwe huurders die een huurovereenkomst aangaan zullen rekening moeten houden met een huurprijs die lager uitvalt. Zoals hiervoor aangegeven mag aangenomen worden dat verhuurders rekening zullen houden met de mogelijkheden van huurverlaging en lagere aanvangshuren. Daarbij geldt dat woningcorporaties veelal een huurprijs hanteren die beduidend lager is dan de maximale huurprijs. Verwachting is hierdoor dat de maatregel niet leidt tot uitvoeringsgevolgen voor huurders van woningcorporaties, met name niet voor huurders in meer ontspannen woningmarktgebieden. In een dergelijk ontspannen woningmarktgebied is het namelijk onwaarschijnlijk dat de WOZ-waarde leidt tot een aandeel van meer dan 33% in het totaal van de woningwaardering. Voor deze huurders is daarom een meer pragmatische handelswijze denkbaar. Huurders van overige verhuurders zullen er goed aan doen om zich te oriënteren op het effect van de maatregel op het puntenaantal van de woning. Zij

zullen dit bijvoorbeeld kunnen doen met de huurprijscheck van de huurcommissie. Vervolgens kunnen zij in voorkomende gevallen in overleg treden met hun verhuurder over een huurprijsverlaging en zich zo nodig daarvoor wenden tot de huurcommissie.

3.5 Uitvoeringseffecten voor gemeenten

Het beperken van het WOZ-aandeel in het puntentotaal van de woning brengt geen enkele wijziging in de wijze waarop gemeenten de WOZ-waarde bepalen. Wel zou de beperking effect kunnen hebben op het aantal bezwaren tegen de vaststelling van de WOZ-waarde. Zo zal een verhuurder geen huurprijsbelang hebben bij een bezwaar en beroep gericht op een hogere WOZ-waarde als die WOZ-waarde al tot meer dan 33% puntenaandeel leidt. Als die WOZ-waarde al tot beduidend meer dan 33% puntenaandeel leidt, zal ook een huurder minder belang kunnen hebben bij een bezwaar en beroep gericht op een lagere WOZ-waarde. In beide situaties geldt dat de exacte WOZ-waarde minder van belang is voor de huurprijs. Dit kan leiden tot minder WOZ-bezwaar en beroepsprocedures gericht op een andere WOZ-waarde.

Hoofdstuk 4. Nalevingskosten en effecten voor de rijksbegroting

4.1 Nalevingskosten

Bij de bepaling van de nalevingskosten is uitgegaan van inwerkingtreding die niet plaatsvindt per 1 juli van enig kalenderjaar. Invoering van de maatregel per 1 juli zorgt er namelijk voor dat de maatregel interfereert met de jaarlijkse huurverhoging. Deze interferentie zorgt voor extra regeldruk. Daarnaast zal deze invoeringsdatum mogelijk leiden tot ervaren druk door onzekerheid tijdens het werkproces voor de jaarlijkse huurverhoging per 1 juli. Dit werkproces start voor veel grotere verhuurders veelal begin van het kalenderjaar om in de maand april te leiden tot een voorstel voor huurverhoging. Gedurende deze periode is het goed mogelijk dat de wettelijke maatregel voor het WWS nog niet is vastgesteld. Invoering per 1 juli van deze maatregel kan er hierdoor toe leiden dat verhuurders en huurders meer regeldruk zullen ervaren door deze onzekerheid.

4.1.1 Verhuurders

Kennisname en implementatie

Verhuurders zullen rekening moeten houden met wijzigingen in de puntenwaarderingen voor woningen. Hieraan zijn eenmalige kosten verbonden vanwege kennisname van de regeling en de aanpassing van hun systemen ter bepaling van de puntenwaardering. De hieraan verbonden nalevingskosten bedragen eenmalig circa € 16 miljoen.

Huurprijsgevolgen

Daarnaast zal de maatregel leiden tot huurverlagingen. Dit leidt tot regeldruk in de vorm van discussies tussen huurders en verhuurders en daaraan verbonden procedures bij de huurcommissie en kantonrechter. Het gaat hierbij om de eenmalige regeldruk verbonden aan huurprijsgevolgen, zij het dat die in de praktijk gespreid in de tijd kunnen optreden. Het zijn dus eenmalige regeldrukeffecten die niet direct optreden op het moment dat dit besluit in werking treedt.

Regeldrukaspect	Kosten
Nalevingskosten	€ 1,16
Administratieve lasten	€ 0,01
Totaal	€ 1,17

Tabel 1: Regeldruk huurprijsgevolgen alle verhuurders (*miljoen)

4.1.2 Huurders

Kennisname en implementatie

De huidige regelgeving houdt al in dat huurders rekening moeten houden met jaarlijks wijzigende parameters om het puntenaantal voor de WOZ-waarde te bepalen. In essentie weten huurders dus al dat zij jaarlijks steeds de exacte wijze van puntenberekening moeten bezien. Daarbij is het zo dat de berekeningsmethodieken op websites zoals die van iWoon en de huurcommissie geen kennis vergen van de achterliggende rekenmethodiek. Het feitelijk extra tijdsbeslag is daardoor nihil.

Huurprijsgevolgen

Voor huurders zal wel regeldruk ontstaan door het berekenen van de puntenwaardering van de huurwoningen die ze bewonen en het op grond daarvan in overleg treden met hun verhuurder. Dat overleg kan vervolgens leiden tot geschillen over de huurprijs en over een mogelijke huurprijsverlaging.

Regeldrukaspect		Kosten
Out of pocket	Uren	Totaal²⁴
€ 27.564	40.151	€ 629.825

Tabel 2: Regeldruk kosten huurders

4.2 Financiële effecten voor de rijksbegroting

Deze maatregel beoogt om meer woningen in het gereguleerde segment te houden. Omdat een deel van deze woningen zal worden bewoond door huishoudens met een laag inkomen, leidt dit tot structureel € 4,3 miljoen extra uitgaven huurtoeslag, met een eerstejaarseffect van € 0,3 miljoen extra uitgaven huurtoeslag. Als de maatregel per 1 januari 2021 wordt ingevoerd, levert dit de volgende reeks op:

Jaar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Effect mln.	0,3	0,6	0,9	1,2	1,5	1,8	2,1	2,4	2,7	3,0	3,3	3,6	3,9	4,2	4,3

Tabel 3: Effect maatregel voor de rijksbegroting

Hoofdstuk 5. Verhouding tot het eigendomsrecht

Het eigendomsrecht is neergelegd in artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EP). Dit recht biedt iedere natuurlijke of rechtspersoon het recht op een

²⁴ De totale regeldruk voor burgers is berekend door uit te gaan van een uurtarief voor burgers ad € 15 conform het handboek meting regeldruk.

ongestoord genot van zijn eigendom. De overheid kan het eigendomsrecht gerechtvaardigd beperken als die beperking voorzien is bij wet, noodzakelijk is in het algemeen belang en ze proportioneel is. Een beperking van het eigendomsrecht in de zin van artikel 1 van het EP kan bestaan uit ontneming of regulering van eigendom. De maximering van het aandeel WOZ-punten in het WWS is een vorm van regulering van eigendom, omdat de maatregel het rendement op een investering kan doen afnemen. Bepaalde woningen kunnen immers door de maximering van het aandeel WOZ-punten terugvallen in het gereguleerde segment waardoor de huurinkomsten kunnen afnemen. Ook is de eigenaar in die gevallen niet meer geheel vrij om de huurprijs van de woning te bepalen.

De eerste voorwaarde dat de beperking voorzien moet zijn bij wet betekent dat de maatregel voldoende toegankelijk, precies en voorzienbaar moet zijn.²⁵ De maximering van het aandeel WOZ-punten in het WWS is opgenomen in bijlage I bij het Besluit huurprijzen woonruimte. Dit is een algemene maatregel van bestuur die voor een ieder kenbaar is en iedere vorm van willekeur voorkomt, daarmee is aan de eerste voorwaarde voldaan.

De beperking dient daarnaast noodzakelijk te zijn in het algemeen belang. Met voorliggende maatregel wordt beoogd de gereguleerde woningvoorraad te beschermen en te hoge huurprijzen tegen te gaan. Zowel de betaalbaarheid van huurwoningen als de beschikbaarheid van de juiste huurwoningen zijn belangen die aansluiten bij door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) erkende doelstellingen.²⁶

Verder moet de beperking proportioneel zijn om aan de derde volwaarde te voldoen. Dit betekent dat er een 'fair balance' moet zijn tussen het algemeen belang en de bescherming van individuele rechten. In het geval van voorliggende maatregel is er een fair balance tussen nagestreefde doel, namelijk het beschermen van de gereguleerde woningvoorraad en het tegengaan van te hoge huren enerzijds, en de belangen en rechten van woningeigenaren anderzijds.

Voor de proportionaliteit van de beperking is onder meer van belang in welke mate de beperking voorzienbaar was. Voor die vraag is onder andere de algemene functie van het WWS van belang, te weten het borgen van het algemene belang van betaalbaarheid door een huurprijzplafond te verbinden aan de kwaliteit van de woning. Wanneer een wijze van waardering in het WWS kan leiden tot een onevenredig aantal punten in verhouding tot de kwaliteit van de woning, doet dit in principe afbreuk aan de functie van het WWS om een balans te borgen tussen de betaalbaarheid en de kwaliteit van een woning. Gelet op die algemene functie van het WWS konden woningeigenaren en investeerders reeds hierom weten dat het WWS bij gelegenheid kan wijzigen om aan deze functie recht te doen. Ook bij gewijzigde inzichten over bijvoorbeeld de elementen die als kwaliteit zijn te beschouwen.

²⁵ Zie EHRM 26 april 1979, NJ 1980, 146 (Sunday Times), EHRM 2 augustus 1984, NJ 1988 m.nt. P. van Dijk (Malone), EHRM 24 april 1990, NJ 1991, 523 m.nt. EJD (Huvig-Kruslin), EHRM 28 oktober 1994, NJ 1995, 509 m.nt. Kn. (Murray) en EHRM 29 augustus 1997, 1999, 710 m.nt. EJD (Worm). Zie voor gevallen waarin niet aan deze kwaliteitscriteria werd voldaan: EHRM 26 april 1991, NJ 1993, 710 (Asch) en EHRM 15 november 1996, NJ 1998, 488 m.nt. Kn. (Domenichini).

²⁶ Zie EHRM 19 december 1989, ECLI:CE:ECHR:1989:1219JUD001052283, par. 47 (Mellacher e.a./Oostenrijk).

Bovendien is bij de invoering van de WOZ-waarde in het WWS aangegeven dat met deze maatregel werd beoogd dat de WOZ-waarde gemiddeld voor circa 25% de maximale huurprijs zou bepalen, waarbij tevens is aangegeven dat het WOZ-aandeel in het WWS elke drie jaar zou worden herijkt.²⁷ Ook was het voorkomen van schokeffecten een randvoorwaarde voor de introductie van de WOZ-waarde in het WWS.²⁸ In de nota van toelichting bij dat besluit is aangekondigd dat de evaluatie in zou gaan op aspecten van de betaalbaarheid van het wonen, de maatvoering van het WOZ-aandeel in het stelsel en de aanwezigheid van voldoende huurruimte in de verschillende regio's. Ten aanzien van de regio's zou in het bijzonder worden gekeken naar de regio's met een gespannen woningmarkt en waar de meeste investeringen in nieuwe huurwoningen nodig zijn. Gegeven de in de nota van toelichting aangekondigde evaluatie van het stelsel, konden investeerders bij invoering in redelijkheid verwachten dat de puntentoekenning voor de WOZ-waarde zou kunnen worden gewijzigd.

In 2019 is de Tweede Kamer geïnformeerd over een evaluatie van de invoering van de WOZ-waarde in het WWS.²⁹ Uit die evaluatie is gebleken dat het systeem in het algemeen goed werkt. In gebieden met een gespannen woningmarkt, met name de grote steden en in het bijzonder Amsterdam, zijn echter extreme uitschieters zichtbaar in die zin dat dit aandeel beduidend meer bedraagt dan het beoogde gemiddelde van 25%. Om deze uitschieters, die leiden tot ongewenste liberalisatie van woningen en te hoge huurprijzen, tegen te gaan, wordt de bestaande puntenwaardering bijgesteld door het aandeel van de WOZ-waarde in het WWS te maximeren op 33%. Een andere mogelijkheid is hiervoor niet voor handen.

Voorts heeft de maatregel voornamelijk effect in gebieden met extreme uitschieters. In die gebieden kan de maximering van het aandeel WOZ-punten leiden tot een verlies in inkomsten voor verhuurders. Dat door de maatregel het verwachte rendement op een investering afneemt, betekent echter niet dat dit per definitie een buitensporige last voor de verhuurder meebrengt. Het eigendomsrecht, zoals neergelegd in artikel 1 van het EP, geeft geen recht op een "decent profit" of "minimal profit".³⁰ Ook een aanzienlijke afname van het rendement hoeft niet per definitie te leiden tot een buitensporige last voor de verhuurder.³¹

Verder heeft de maatregel in de meeste gevallen wanneer deze effect heeft, namelijk bij een aanvangshuurprijs boven de liberalisatiegrens, pas gevolgen bij een nieuwe verhuring. In enkele gevallen leidt de maatregel direct tot een huurverlaging. Dit is het geval bij woningen in het gereguleerde segment die 142 punten of meer hebben en waarvan het WOZ-puntenaandeel meer dan 33% bedraagt. Deze woningen krijgen door de maatregel minder punten en daardoor een lagere maximale huurprijs. In zijn algemeenheid worden deze woningen echter al verhuurd met een relatief lage huurprijs, zodat er bij deze woningen praktisch geen huurverlagingen zullen plaatsvinden. Omdat in de meeste gevallen de maatregel pas effect heeft bij een nieuwe verhuring, is ervoor gekozen geen overgangsregeling op te nemen.

²⁷ Stb. 2015, 290, p. 8.

²⁸ Stb. 2015, 290, p. 6.

²⁹ Kamerstukken II 2018/19, 32847, nr. 470.

³⁰ HR 26 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:109, r.o. 3.5 t/m 3.6.3.

³¹ Zie EHRM 19 december 1989, ECLI:CE:ECHR:1989:1219JUD001052283, par. 56 (Mellacher e.a./Oostenrijk).

Hoofdstuk 6. Advies en consultatie

6.1 Partijen in het veld

Bij brief van 4 juli 2019 is reeds ingegaan op de positie van de diverse stakeholders. De overige verhuurders, vertegenwoordigd door IVBN en Vastgoed Belang, gaven aan dat een maximering tot minder verdienmogelijkheden zou leiden door de beperking van de liberalisatiemogelijkheden en mogelijk lagere huren. Naar aanleiding van de internetconsultatie hebben IVBN en Vastgoed Belang een uitgebreide reactie gegeven op het ontwerpbesluit. Samengevat gaf IVBN aan dat een WOZ-cap van 33% professionele verhuurders veel te hard zou raken in hun huidige én toekomstige exploitatiemogelijkheden en te diep zou ingrijpen op het eigendomsrecht. Zij vrezen voor optredende directe huurverlagingen, indirecte huurverlagingen na mutatie van de huurder en ook het terugvallen van reeds geliberaliseerde huurwoningen tot onder de liberalisatiegrens waardoor de verhuurderheffing verschuldigd wordt. Deze effecten zouden leiden tot waardedalingen en zouden investeringen in de nieuwbouw en in bestaande huurwoningen afremmen, juist in die grote steden, waar de vraag naar betaalbare middenhuurwoningen het grootst is. Ook het investeren in de verduurzaming van huurwoningen zou door de WOZ-cap in het WWS worden belemmerd. De reactie van Vastgoed Belang gaf samengevat aan dat de voorgenomen maatregel:

1. onnodig zou zijn omdat de WOZ-waarden juist in grote steden met een hoge druk op de woningmarkt zouden stabiliseren, en omdat er nauwelijks sprake zou zijn van excessen;
2. zou leiden tot schokeffecten voor verhuurders door lagere huurprijzen;
3. funest zou zijn voor het aanbod middenhuurwoningen;
4. de krapte op de huurwoningmarkt zou vergroten en verduurzaming hinderen; en
5. in strijd zou zijn met artikel 1 van het EP en formele en materiële beginselen van behoorlijk bestuur.

De reactie van de Woonbond hield in dat het gebruik van de WOZ-waarde nu tot te veel liberalisatiemogelijkheden leidt en tot te hoge huren. De Woonbond bepleitte daarbij de huidige situatie te vergelijken met de situatie voorafgaand aan het gebruik van de WOZ in het WWS. Naar aanleiding van de internetconsultatie heeft de Woonbond dit standpunt herhaald. Tevens heeft de Woonbond aangegeven de voorgenomen aanpassing van het WWS onvoldoende te vinden. Zo bepleit de Woonbond een maximering van het WOZ-aandeel op maximaal 20%. Ook bepleit de Woonbond de maximering toe te passen op alle woningen; ook bij de woningen met onvoldoende punten voor huurprijsliberalisatie zou het WOZ-aandeel moeten worden gemaximeerd.

Aedes gaf aan op zich begrip te hebben voor een maximering, maar aandacht te willen zien voor het saldo van verdienmogelijkheden, waarbij Aedes aandacht vroeg voor de verhuurderheffing. Daarnaast vroeg Aedes in de reactie op de internetconsultatie om aandacht voor huurders die zijn aangewezen op het zogenaamde middensegment in de vrije sector huur. Aedes pleit ervoor om ook voor deze huurders een zekere mate van huurprijsbescherming te bieden.

In het overleg met de G4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) en de VNG was aan de orde of een maximering voldoende zou bijdragen aan het beperken van ongewenste liberalisatie. Daarbij kwam ook de mogelijkheid naar voren om een

minimaal percentage voor de WOZ-waarde te introduceren. Op die wijze zou namelijk een sterke beperking van het WOZ-aandeel geen afbreuk hoeven te doen aan het landelijk gemiddeld WOZ-aandeel. In het overleg is voorts aandacht gevraagd voor een aantal specifieke regelingen in het WWS en specifieke situaties. Deels gaat het om situaties waarbij de specifieke regeling snel kan leiden tot liberalisatie, deels gaat het om situaties waarbij mogelijk ongewenste effecten zouden kunnen optreden voor bijvoorbeeld ouderenhuisvesting en studentenhuisvesting. De gemeenten Amsterdam, Den Haag, Utrecht en de metropool regio Amsterdam hebben vervolgens in de internetconsultatie aangegeven positief te zijn over de aangegeven maatregel. Daarbij gaven zij ook de wenselijkheid aan van meer bescherming voor huurders tegen te hoge huurprijzen. De gemeenten Amsterdam, Den Haag en Utrecht gaven wel aan de voorkeur te hebben voor een maximaal aandeel van 25%, waarbij de gemeenten Amsterdam en Utrecht pleiten voor een maximum geldend voor alle huurwoningen.

Met de belangen van huurders en verhuurders is rekening gehouden bij de totstandkoming van het pakket van maatregelen waaronder het woningbouwprogramma van 2 miljard euro, zoals aangegeven in de brief van 17 september 2019³², alsmede de exacte vormgeving van de maximering van het WOZ-aandeel in het WWS. Voorts wordt gewezen op de overige maatregelen voor de woningmarkt, zoals beschreven in paragraaf 1.6. Inzake de stelling dat de maatregel een ongerechtvaardigde inbreuk zou zijn op het eigendomsrecht van verhuurders wordt verwezen naar hoofdstuk 5 waarin de maatregel wordt getoetst aan de criteria voor een gerechtvaardigde beperking van het eigendomsrecht.

Inzake het effect van de maatregel op investeringen in de nieuwbouw en in bestaande huurwoningen wordt gewezen op het geheel aan maatregelen voor de woningmarkt, met name het woningbouwprogramma van 2 miljard euro, zoals beschreven in hoofdstuk 1 van deze nota van toelichting. Waar het gaat om de verdien capaciteit van corporaties wordt in de eerste plaats gewezen op de effecten voor de corporaties zoals aangegeven in de ABF-rapportage³³. Zoals daaruit blijkt, leidt de maximering maar in beperkte mate tot huurverlagingen bij corporaties waardoor voor die woningen verhuurderheffing is verschuldigd. Voorts wordt gewezen op de brief van 3 juli 2020³⁴. Zoals in die brief aangegeven helpt het kabinet op de korte termijn door het verlaagde tarief in de verhuurderheffing en het met een investeringsaftrek in de verhuurderheffing stimuleren van nieuwbouw van betaalbare huizen en verduurzaming. Om ook in de toekomst betaalbare woningen te bouwen en de startmotor te zijn voor de verduurzaming wordt gezocht naar een structurele oplossing.

Voor de reacties van IVBN, Vastgoed Belang en Aedes, inzake de verdien capaciteit van verhuurders, wordt daarbij tevens gewezen op het in stand houden van de specifieke regeling in het WWS voor de nieuwgebouwde woningen bedoeld voor het geliberaliseerd segment en de specifieke regeling voor kleine nieuwbouwwoningen in de COROP-gebieden Amsterdam en Utrecht.

Wat betreft de reactie van de Woonbond om de huidige situatie te vergelijken met de situatie voorafgaand aan het gebruik van de WOZ in het WWS, wordt gewezen op de

³² Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 555.

³³ ABF (2019), Maximering van WOZ-punten in het WWS.

³⁴ Kamerstukken I 2019/20, 35431, M.

conclusie dat het gebruik van de WOZ in het WWS in algemene zin heeft geleid tot een betere aansluiting op de consumentvoorkeur waar het gaat om de locatie van de woning. Zoals aangegeven in de brief van 17 september 2019³⁵ is dan ook niet gekozen om geheel terug te gaan naar de situatie voorafgaand aan het gebruik van de WOZ in het WWS. Om die reden ligt het ook niet in de rede om een minimaal percentage voor de WOZ-waarde te introduceren. Tegelijkertijd wordt erop gewezen dat het in te voeren maximum voor het WOZ-aandeel in het WWS tegemoetkomt aan het bezwaar van de Woonbond inzake de liberalisatiemogelijkheden en hoge huren, voor die situaties waar die het gevolg zijn van een WOZ-aandeel in het WWS dat onevenredig hoog is.

Inzake de standpunten van de Woonbond en de gemeenten over de omvang en reikwijdte van de maximering van het WOZ-aandeel in het WWS wordt gewezen op hoofdstuk 1 van deze nota van toelichting, met name op de hoofdconclusie van de evaluatie dat het WWS met het gebruik van de WOZ-waarde in zijn algemeenheid goed functioneert. Deze conclusie sluit niet aan bij een verdergaande maximering van het WOZ-aandeel in het WWS zoals bepleit door de Woonbond en de gemeenten.

Waar in de reacties meer huurprijsbescherming is bepleit voor het middensegment wordt gewezen op de brief van 15 mei 2020³⁶ met de daarin opgenomen maatregelen voor dat middensegment:

- de invoering van een maximering van de jaarlijkse huurprijsstijging in het geliberaliseerde huurprijssegment. Deze is inmiddels gerealiseerd met de Wet maximering huurprijsverhogingen geliberaliseerde huurovereenkomsten³⁷; en
- het bieden van transparantie over de totstandkoming van huurprijzen in het geliberaliseerde segment.

6.2 Internetconsultatie

Diverse stakeholders hebben gebruikgemaakt van de internetconsultatie voor een nadere duiding van hun positie. Paragraaf 6.1 besteedt hieraan nader aandacht. Voor de overige reacties op de internetconsultatie geldt dat er in essentie voor- en tegenstanders zijn van de voorgestane maatregel.

Waar men in beginsel positief is over de maximering van het WOZ-aandeel wordt in een aantal malen de kanttekening gemaakt dat deze nog leidt tot onvoldoende bescherming van de huurder. Zo wordt aangegeven dat het maximale aandeel voor de WOZ bij de puntenberekening bij alle woningen minder dan 33% zou moeten zijn; dus ook voor de woningen waarop de maximering van het WOZ-aandeel volgens het ontwerpbesluit niet van toepassing is. Ook wordt aangegeven dat het WOZ-aandeel voor minder dan 33% een rol zou moeten spelen of in het geheel niet zou moeten zijn opgenomen in het WWS. Daarnaast wordt aangegeven dat de huren in zijn algemeenheid te hoog zouden zijn en dat de bescherming via de huurcommissie zou moeten worden verbeterd. Voor deze reacties wordt gewezen op de achtergrond van de voorgenomen maatregel en op de overige maatregelen gericht op de betaalbaarheid van het huren. Hiervoor wordt gewezen op hetgeen daarover is aangegeven in hoofdstuk 1 van de nota van toelichting

³⁵ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 555.

³⁶ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 654.

³⁷ Stb. 2021, 194.

en op paragraaf 6.1. Met het oog op de reacties, is waar nodig hoofdstuk 1 en paragraaf 6.1 aangevuld ter verduidelijking.

In het deel van de reacties waarin men aangeeft tegenstander te zijn van de voorgestane maatregel, stelt men onder meer dat de voorgestane maatregel leidt tot minder huurinkomsten en in strijd zou zijn met het eigendomsrecht en daardoor in strijd met artikel 1 van het EP. Het gaat hier onder meer om reacties van particuliere verhuurders en van een stichting die als doel heeft het behartigen van het collectieve belang van particuliere verhuurders. In essentie gaat het hierbij om de stelling zoals ook naar voren gebracht door Vastgoed Belang op de internetconsultatie. De Nederlandse Orde van Advocaten heeft niet gesteld dat de voorgestane maatregel in strijd zou zijn met het eigendomsrecht van de verhuurder, maar geeft wel aan dat deze daarmee mogelijk op gespannen voet staat.

Inzake het eigendomsrecht en artikel 1 van het EP wordt verwezen naar hoofdstuk 5. Daarin wordt voorliggende maatregel getoetst aan de criteria voor een gerechtvaardigde beperking van het eigendomsrecht. De toets aan het eigendomsrecht is, mede naar aanleiding van de uitgebreide reactie van Vastgoed Belang op de internetconsultatie van het ontwerpbesluit, aangevuld.

Daarnaast wordt in de reacties aangegeven dat de voorgestane maatregel geen of een averechts effect zou hebben op de huurmarkt en de beschikbaarheid van betaalbare huurwoningen in het gereguleerde en het geliberaliseerde segment. In de kern wordt daarbij aangevoerd dat de maatregel zou leiden tot het terugtrekken van investeringen uit de huurmarkt en de verkoop van huurwoning als koopwoning. Ook wordt aangevoerd dat in elk geval de bouwproductie ter hand moet worden genomen. Hiervoor wordt eveneens gewezen op het feit dat de voorgenomen maatregel onderdeel uitmaakt van een pakket aan maatregelen gericht op de betaalbaarheid van het huren. Met het oog op deze reacties, is waar nodig hoofdstuk 1 aangevuld ter verduidelijking.

Deels betreffen de reacties op de internetconsultatie niet zozeer de maatregel als zodanig maar overige aspecten. Zo wordt onder meer aangegeven dat de WOZ-waarde als zodanig het probleem is en dat het onjuist zou zijn om fiscale aspecten te betrekken bij de huurregelgeving. Hiervoor wordt gewezen op het feit dat het al sinds 1 januari 2009 wettelijk mogelijk is om gebruik te maken van de WOZ-waarde ten behoeve van de huurregelgeving.³⁸ Ook wordt aandacht gevraagd voor problemen op de woningmarkt in het algemeen. Hiervoor wordt gewezen op de maatregelen omschreven in paragraaf 1.6 waaronder de brief van 17 september 2019³⁹.

In een aantal reacties wordt aandacht gevraagd voor het investeren in duurzaamheid en de puntentoekenning voor de energiestatatie via het energielabel. Inzake de maatregelen gericht op duurzaamheid en de waardering van het energielabel wordt gewezen op de brief van 19 december 2019⁴⁰ en de brief van 28 september 2020⁴¹. Zoals daarin is aangegeven zijn diverse maatregelen gericht op de realisatie van de

³⁸ Wet van 27 juni 2008 tot wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Wet waardering onroerende zaken en enige andere wetten in verband met de invoering van een basisregistratie inkomen en een basisregistratie waarde onroerende zaken, (Stb. 2008, 269/258).

³⁹ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 555.

⁴⁰ Kamerstukken II 2019/20, 32813, nr. 437.

⁴¹ Kamerstukken II 2020/21, 32813, nr. 570.

doelstellingen van het Klimaatakkoord, waaronder de uitwerking van de huurregelgeving. Hierover is de Tweede Kamer separaat geïnformeerd met de brief van 18 maart 2021⁴².

Een deel van de reacties bepleit dat een verhuurder verplicht wordt de huurder een puntenspecificatie te verstrekken, de mogelijkheden uit te breiden om de huurcommissie in te schakelen van algemene strekking te laten zijn en meer aandacht te besteden aan de mogelijkheid van huurverlaging. Voor deze reacties wordt gewezen op de maatregelen genoemd in de brief van 12 december 2019⁴³ inzake de voortgang goed verhuurderschap. Deze brief beschrijft diverse maatregelen. Enerzijds gaat het hier om maatregelen gericht op correct handelen van de verhuurder. Anderzijds gaat het om maatregelen om de positie van de huurder te versterken op het moment dat de verhuurder toch niet correct lijkt te handelen. Daarnaast wordt hiervoor gewezen op de brief van 15 mei 2020⁴⁴ met de daarin opgenomen maatregelen voor een grotere transparantie over de huurprijs in het middensegment:

- de invoering van een maximering van de jaarlijkse huurprijsstijging in het geliberaliseerde huurprijssegment. Deze is inmiddels gerealiseerd met de Wet maximering huurprijsverhogingen geliberaliseerde huurovereenkomsten⁴⁵; en
- het bieden van transparantie over de totstandkoming van huurprijzen in het geliberaliseerde segment.

Tevens wordt bepleit om de maatregel uitsluitend toe te passen voor specifieke verhuurders of huurders. Zo wordt bepleit de maatregel niet toe te passen voor kleine particuliere verhuurders gezien de effecten op de huurinkomsten. Ook wordt bepleit om de maatregel te koppelen aan de gezinsgrootte. Hiervoor wordt erop gewezen dat de maatregel zich richt tegen het meetellen van een onevenredig hoog aandeel voor de WOZ-waarde in het WWS waar deze kan leiden tot huurprijsliberalisatie. Gelet hierop is het niet te rechtvaardigen om daarbij een onderscheid te maken op basis van het type verhuurder of gezinsgrootte. In relatie tot het pleidooi om de maatregel niet toe te passen voor kleine particuliere verhuurders wordt ook aangegeven dat de maatregel zou moeten leiden tot aanpassing van de inkomstenbelasting via box 3. Hiervoor wordt gewezen op de bestaande leegwaarderatio van artikel 5.20, derde lid, Wet inkomstenbelasting 2001, juncto artikel 17a Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001, die onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid biedt om voor een verhuurde woning een lagere waarde op te nemen voor de box 3 heffing.

Ten slotte is in de internetconsultatie een aantal meer technische opmerkingen gemaakt over de vormgeving van het ontwerpbesluit. Waar nodig heeft dit geleid tot een aantal redactionele aanpassingen in het ontwerpbesluit en de nota van toelichting.

6.3 Huurcommissie

De huurcommissie heeft naar aanleiding van een uitvoeringstoets aangegeven extra werklast te verwachten in de vorm van jaarlijks 87 extra zaken. Daarnaast verwacht de huurcommissie een eenmalige werklast ter implementatie. Het gaat hierbij om de

⁴² Kamerstukken II 2020/21, 32813, nr. 673.

⁴³ Kamerstukken II 2019/20, 27926, nr. 313.

⁴⁴ Kamerstukken II 2019/20, 32847, nr. 654.

⁴⁵ Stb. 2021, 194.

aanpassing van de huurprijscheck op de site van de huurcommissie en om de aanpassing van de diverse communicatiemiddelen. Hiermee, met name met de huurprijscheck, kunnen huurders en verhuurders het puntenaantal van de woning berekenen. Dit draagt eraan bij dat onnodige huurprijsgeschillen worden voorkomen.

6.4 Advisering Adviescollege Toetsing Regeldruk

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) heeft geadviseerd het voorstel niet in te dienen, tenzij:

- in de nota van toelichting nader wordt ingegaan op twijfel bij het ATR inzake de effectiviteit van de cap op de WOZ en hoe ongewenste neveneffecten gemitigeerd dan wel voorkomen worden. Het ATR wijst daarbij op het rapport van RIGO Research en Advies, "Herwaardering van het WWS. Naar een betere borging van de sociale huurvoorraad" van 8 maart 2019. RIGO Research Advies geeft daarin aan dat het niet ondenkbaar is dat meer (met name particuliere) eigenaren van gereguleerde huurwoningen er door de maatregel voor zullen kiezen om hun woningen te verkopen, te verkameren of aan toeristen te verhuren, met als gevolg dat het aanbod van huurwoningen met een sociale huurprijs niet (of minder dan beoogd) toeneemt;
- de effecten van het voorstel worden gemonitord waarbij de samenhang met andere voorgenomen maatregelen te betrekken die toezien op a) de toegankelijkheid en betaalbaarheid van huurwoningen; en b) borging van een betere verdeling en behoud van betaalbare huurwoningen; en
- spoedig duidelijkheid wordt gegeven over de voorziene inwerkingtreding en daarbij rekening te houden met de samenloop van aanverwante wijzigingen, minimuminvoeringstermijnen en vaste verandermomenten.

Inzake ongewenste neveneffecten die ertoe zouden leiden dat het aanbod van huurwoningen met een sociale huurprijs niet of minder dan beoogd zouden toenemen, wordt erop gewezen dat dit voorgenomen besluit slechts één van de maatregelen van het kabinet betreft gericht op betaalbaar wonen. Waar nodig is hiervoor hoofdstuk 1 van de nota van toelichting aangevuld, met name met paragraaf 1.6. Tevens is hierop nader ingegaan in hoofdstuk 6, naar aanleiding van vergelijkbare reacties tijdens de internetconsultatie.

Daarnaast wordt er ruimte gegeven om bij te bouwen middels de vermindering verhuurderheffing nieuwbouw en de vrijstelling van de verhuurderheffing voor tijdelijke woningen. Woningcorporaties hebben goed gebruikgemaakt van de regelingen voor vermindering verhuurderheffing nieuwbouw (RVV Nieuwbouw 2017 en RVV Nieuwbouw 2020) en voor in totaal 150.000 betaalbare nieuwbouwwoningen heffingsvermindering aangevraagd. De aanvraag wordt bij realisatie van de woning binnen vijf jaar toegekend. Om te zorgen dat dit zo snel mogelijk leidt tot de bouw van nieuwe woningen, is met Aedes en VNG afgesproken om de bouw samen gaan bewaken en aanjagen, en daartoe een gezamenlijke taskforce op te richten. Met deze gezamenlijke aanpak willen partijen bereiken dat in de komende twee jaar de bouw van de 150.000 reguliere sociale huurwoningen kan starten, met als doel de nieuwbouw door woningcorporaties te versnellen naar 25.000 woningen per jaar. Daarnaast willen partijen dat er de komende twee jaar 10.000 tijdelijke en flexibele woningen worden gebouwd en gaan daarvoor aan de slag met het oplossen van de knelpunten.

Wat betreft het verkameren van zelfstandige woonruimten door verhuurder, wordt gewezen op de mogelijkheden van gemeenten om dit te reguleren in een huisvestingsverordening of via het bestemmingsplan. Voor het verhuren van woningen aan toeristen wijst het kabinet op de Wet toeristische verhuur van woonruimte. Per 1 januari 2021 hebben gemeenten aanvullende instrumenten gekregen om de handhaving mogelijk te maken en, indien noodzakelijk, de neveneffecten van de toeristische verhuur van woonruimte te kunnen voorkomen of beperken. Inzake het monitoren in samenhang met andere voorgenomen maatregelen wordt in de eerste plaats gewezen op de jaarlijks uit te brengen Staat van de Woningmarkt, laatstelijk toegezonden aan de Tweede Kamer bij brief van 5 juli 2021⁴⁶. Voorts wordt erop gewezen dat daarnaast ook een evaluatie is voorzien van het Besluit Woningbouwimpuls 2020 en van de Wet toeristische verhuur van woonruimte.

Over de inwerkingtreding van deze en andere maatregelen met effecten voor huurwoningen zullen verhuurders en huurdersorganisaties tijdig worden geïnformeerd, zodat zij hiermee op een goede wijze rekening kunnen houden. Daarnaast zal aan deze maatregel tijdig aandacht worden besteed door informatieverstrekking via www.rijksoverheid.nl, www.woningmarktbeleid.nl en door middel van een MG-circulaire.

Hoofdstuk 7. Voorhang

Op grond van artikel 46 van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte is het ontwerp van deze algemene maatregel van bestuur op 11 november 2020 voor een termijn van vier weken overlegd aan beide Kamers der Staten-Generaal, om deze de mogelijkheid te bieden zich uit te spreken over het ontwerpbesluit.⁴⁷ De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft bij brief van 8 december 2020 vragen omtrent het ontwerpbesluit gesteld. Deze vragen betroffen met name de gevolgen van de maatregel voor de voorraad middenhuurwoningen, de keuze voor het percentage van 33%, de uitzonderingen op de maatregel en de verhouding tot het eigendomsrecht. Bij brief van 29 januari 2021 zijn de betreffende vragen door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord.⁴⁸

Naar aanleiding van de beantwoording zijn door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken bij brief van 1 maart 2021 een aantal nadere vragen en opmerkingen gesteld omtrent het ontwerpbesluit. Deze vragen en opmerkingen hadden voornamelijk betrekking op de onderwerpen van de eerder gestelde vragen, zoals de gevolgen voor middenhuurwoningen en de verhouding tot het eigendomsrecht, en de specifieke berekeningsmethode bij verbouw naar nieuwbouweisen. Bij brief van 22 april 2021 zijn de betreffende vragen door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord.⁴⁹ Voorts zijn bij brief van 27 mei 2021 voor de tweede maal een aantal nadere vragen en opmerkingen gesteld omtrent het ontwerpbesluit door de vaste commissie van Binnenlandse Zaken. Deze vragen en opmerkingen hadden wederom met name betrekking op de onderwerpen van de eerder gestelde vragen, zoals de gevolgen voor middenhuurwoningen en de verhouding tot het eigendomsrecht. Bij brief van 5 juli

⁴⁶ Kamerstukken II 2020/21, 32847, nr. 763.

⁴⁷ Kamerstukken II 2020/21, 27926, nr. 330.

⁴⁸ Kamerstukken II 2020/21, 27926, nr. 335.

⁴⁹ Kamerstukken II 2020/21, 27926, nr. 339.

2021⁵⁰ zijn de betreffende vragen door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord, waarna de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken het ontwerpbesluit heeft aangemeld voor een tweeminutendebat.

Tijdens dit tweeminutendebat over het ontwerpbesluit op 29 september 2021 zijn acht moties ingediend. De moties hebben niet tot wijziging van het ontwerpbesluit geleid.

Mede naar aanleiding van tijdens de voorhang gestelde vragen zijn het ontwerpbesluit en de nota van toelichting aangevuld. Zo is verhelderd wanneer de specifieke berekeningsmethodiek voor kleine nieuwbouwwoningen (de COROP-regeling) eveneens van toepassing is op verbouwde woningen die na verbouw voldoen aan de energieprestatie-eisen voor nieuwbouw. Daarnaast is in de nota van toelichting uitgebreider beschreven hoe de maatregel zich verhoudt tot het eigendomsrecht.

⁵⁰ Kamerstukken II 2020/21, 27926, nr. 342.

II. Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A

In rubriek 9 van Bijlage I, onder A, bij het Besluit huurprijzen woonruimte wordt een nieuw onderdeel ingevoegd. In dat nieuwe onderdeel 9.3 is vastgelegd dat de op basis van de WOZ-waarde toegekende punten maximaal 33 procent van het aantal punten dat een woning volgens het WWS krijgt, mogen uitmaken. Die maximering geldt voor zelfstandige woningen. Voor een aantal categorieën woningen geldt de maximering niet. De eerste uitzondering betreft de kleine nieuwbouwwoningen in de COROP-gebieden Amsterdam en Utrecht. Dat zijn de woningen, bedoeld in onderdeel 9.1, onder a, van rubriek 9 van Bijlage I, onder A, bij het Besluit huurprijzen woonruimte. De tweede uitzondering betreft de woningen waarvan het aantal punten op basis van het WWS lager is dan 142. Dus het aantal punten blijft na waardering van alle aspecten van de woning, ook ingeval van toekenning van alle punten op basis van de WOZ-waarde, beneden de 142. Die woningen kunnen niet geliberaliseerd verhuurd worden en maximering van het aandeel van de WOZ-waarde in de waardering van de woning om dat te voorkomen is dan niet nodig.

Daarnaast heeft de maximering geen gevolgen voor woningen waarbij bij de punten voor de WOZ-waarde wordt uitgegaan van de minimumwaarde, bedoeld in onderdeel 9.1, en voor de nieuwbouwwoningen bedoeld voor het geliberaliseerde segment, bedoeld in onderdeel 9.2. Voor deze twee uitzonderingen is geen specifieke regeling noodzakelijk om rekenkundige redenen. Indien wordt uitgegaan van de minimumwaarde genoemd in onderdeel 9.1 zal het puntenaantal voor de WOZ-waarde nooit meer dan 33% bedragen of het totale puntenaantal zal lager zijn dan 142 punten. Bij een woning als bedoeld in onderdeel 9.2 zal het puntenaantal voor de WOZ-waarde in elk geval 40 punten bedragen. Dit komt overeen met 26,6% bij een woning met 110 punten voor de onderdelen buiten de WOZ-waarde.

Toepassing van de maximering heeft geen gevolgen voor de puntentoekening die plaatsvindt op grond van onderdeel 12 voor zogenoemde zorgwoningen. De op grond van dit onderdeel toe te kennen 35% extra punten moeten net als met de huidige regeling worden berekend over de onderdelen 1 tot en met 9.1 en 10.

Artikel I, onderdeel B

Met deze wijziging wordt in de vaste toelichting op bijlage I van het Besluit huurprijzen woonruimte een verwijzing naar het Bouwbesluit 2012 aangepast. Deze wijziging verduidelijkt dat de specifieke berekeningsmethodiek eveneens van toepassing is als een woning wordt verbouwd in de kalenderjaren 2015 tot en met 2022 en de woning na die verbouwing voldoet aan de op dat moment geldende energieprestatie-eisen voor nieuwbouwwoningen, zoals die worden voorgeschreven door artikel 5.2 van het Bouwbesluit 2012. Voor woningen die zijn verbouwd in de kalenderjaren 2015 tot en met 2020 geldt daarvoor een EPC van 0,4.⁵¹ Voor woningen die na 1 januari 2021 worden verbouwd, gelden de nieuwe eisen voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG).⁵² Tevens is in de vaste toelichting verduidelijkt dat het kalenderjaar waarin de

⁵¹ Sinds 1 januari 2015 geldt voor nieuwbouwwoningen een EPC van 0,4 (Stb. 2014, 342).

⁵² Stb. 2019, 501.

woning, na verbouw, als bouwkundig gereed is of wordt opgeleverd bepalend is voor de vraag of deze specifieke berekeningsmethodiek van toepassing is en zo ja, aan welke energieprestatie-eisen de verbouwde woning dan moet voldoen.

Voorts is aan de vaste toelichting een nieuwe afrondingsregel toegevoegd. De afrondingsregel bepaalt dat indien met toepassing van 9.3 het puntenaandeel voor de WOZ-waarde wordt beperkt op ten hoogste 33%, het aantal punten voor de WOZ-waarde wordt afgerond naar beneden op hele punten. Hiermee wordt geregeld dat het puntenaandeel voor de WOZ-waarde niet alsnog meer kan bedragen dan 33% door afronding naar boven bij 0,5 punten of meer.

Artikel II

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het besluit. Uit het oogpunt van flexibiliteit is gekozen voor een inwerkingtreding bij koninklijk besluit. Zoals eerder in het algemeen deel van deze nota van toelichting is benadrukt, interfereert inwerkingtreding per 1 juli van enig kalenderjaar met het proces van de jaarlijkse huurverhoging. Dit levert ongewenste regeldruk en onzekerheid op voor huurders en verhuurders. Daarom zal bij het moment van inwerkingtreding rekening worden gehouden met het proces van de jaarlijkse huurverhoging.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren